

Deflátor

- **Deflátor** je převodní koeficient, který koriguje v časové řadě vliv znehodnocení kupní síly měny. Prezentuje poměr mezi nominální a reálnou veličinou.
- V koši produktů a služeb jsou všechny statky, obsažené v ukazateli produktu a vahami je podíl daného statku v produktu.

$$\text{GDP v běžných cenách}$$

$$\text{deflátor GDP} = \frac{\text{GDP v cenách základního období}}{\text{GDP v cenách základního období}} * 100$$

Rozdíly mezi CPI a deflátořem

- V deflátořu GDP je zahrnuto větší množství produktů a služeb.
- Koš produktů a služeb v deflátořu GDP se každý rok mění, u CPI je relativně stálý.
- CPI zahrnuje i ceny importovaných statků, deflátoř zahrnuje jen ceny statků vyprodukovaných v dané ekonomice.

Stupně inflace

■ Podle stupně závažnosti/intenzity rozlišujeme:

■ **Mírná inflace** – cenová hladina roste pomalu. Ceny jsou relativně stabilní, lidé důvěřují penězům. Roční míra inflace je řádově jednociferná.

■ **Pádívá inflace** – roční nárůst cenové hladiny je dvou či trojciferný (20, 100, 200%). Plně rozvinutá pádivá inflace je provázena vážnými hospodářskými problémy. Finanční trhy jsou nestabilní, lidé nedůvěřují penězům a hromadí statky.

■ **Hyperinflace** – extrémní případ, kdy tempo růstu cenové hladiny je tisíc, milion i více procent ročně. Je třeba tisknout velké množství peněz. Např. Německo v letech 1920 – 1923

Typologie inflace

- **Zjevná (otevřená) inflace** – ekonomická nerovnováha je spojena s růstem cenové hladiny. Jedná se o nejběžnější formu.
- **Potlačená (blokována) inflace** – státní orgány se snaží brzdit inflaci např. státní regulací cen, což se projevuje nedostatkem zboží. Potlačená inflace způsobuje také vytváření nucených úspor, které budou v případě odstranění státních restrikcí uvedeny na trh, a tím způsobí dodatečný růst cen.
- **Skrytá inflace** – cenové indexy nevykazují skutečný růst cenové hladiny, ale klesá kvalita zboží při zachování ceny.

Příčiny inflace

■ Hlavní příčinou inflace je tlak na růst mezd, který vyvolává růst cen. Impulsem může být vyšší poptávka po statcích, která nutí firmy zvyšovat nabídku, čímž zvyšují poptávku po práci. Její růst zvyšuje mzdovou úroveň a ta se projeví v růstu cen. Tento růst cen chtějí zaměstnanci kompenzovat růstem mezd a roztáčí se tak mzdová – cenová spirála.

■ Dalším inflačním vlivem je import a **zvyšující se cenová hladina importovaného zboží a surovin**. Zvláště při vysokém podílu importovaných výrobků.

■ **Nezbytnou podmínkou inflace je zvyšující se nabídka peněz**. Inflace zvyšuje poptávku po penězích, která může být uspokojena jen zvýšenou nabídkou peněz. Jestliže se nezvyšší, pak peníze určené pro spekulativní účely či úspory musí být přesunuty do oblasti transakcí. Po jejich vyčerpání dojde k zastavení inflačního procesu nebo se sníží produkt.